

PÁRTOK, ERKÖLCSÖK

Az ellenzéki hazafiság

TÖRÖK BÁLINT

Szombat óta új elnöke van az SZDSZ-nek. Megválasztása után nyilatkozott *Pető Iván*. Csak egyetlen gondolatot emelek ki szavaiból. Kijelentette, hogy számukra legfontosabb az ország érdeke. Ez tulajdonképpen közhely. Hiszen, mi rendkívüli van abban, hogy egy ország politikusa azt az országot akarja szolgálni, amelyikben él. Mégis jelentősnek tartjuk, mert az ellenzék egy részének politikai tevékenysége eddig nem volt összhangban ezzel az evidenciával.

Gondoljunk csak arra, hogy milyen szép dolgokat ígért *Tamás Gáspár Miklós* 1990 tavaszán az ausztráliai magyarokhoz küldött üzenetében. Íme: „Mi teljesen normális, nyugati típusú ellenzéki pártként kívánunk működni. Ami azt jelenti természetesen, hogy az első periódusban, tekintve, hogy itt most rendszerváltásról vagy rendszerváltozásról van szó, nyilvánvalóan rendkívüli feladatok hárulnak a kormányra. Nem közönséges feladatok”.

Megnyugodhattak a távoli földrészeire szakadt magyarok. Rendben lesz itt minden. Hát még néhány mondatkal később, amikor ezek hangzottak el: „...mi nem kívánjuk az általunk befolyásolható tömegeket az utcára vinni kormányintézkedésekkel szemben. Mi nem kívánjuk a kormány esetleges és az adott helyzetben elkerülhetetlen bizonytalankodását kihasználni, mi nem kívánjuk a mindenképpen meghozandó népszerűtlen gazdasági intézkedések éles, vagy esetleg demagóg bírálatával a kormány szavahihetőségét és szilárdságát aláásni. Egyszerűen hazafiakként (kiemelés tőlem — T.B.) szeretnénk viselkedni...”

Ez szót az Ausztráliában élő magyaroknak. A japán üzleti köröknek és a nyugati újságolvasóknak ugyanakkor azt nyilatkoztatták az SZDSZ-es korifeusok (köztük *Tamás Gáspár Miklós* is), hogy az MDF választási győzelmével Magyarország keletre toldott; hogy nem lesz hazánkban demokrácia és így tovább.

Azóta ezt a „nem lesz demokráciát” továbbfejlesztették. *Szabó Miklós* egyik cikkében (Magyar Nemzet, 1992. július 22.) már parancsuralmi tendenciákról írt. El lehetne intézni ezt egy kézlegyintéssel is, hisz a bolsevikok szerint is a kommunizmus az igazi demokrácia, a többi (a politikai erőviszonyoktól vagy a helyzettől függően) vagy reakció, vagy fasiszta. Nekik fasiszta volt *Adenauer*, *Churchill* vagy bárki más (persze csak akkor, ha nem akartak valamit az illetőtől). Ez a minden árnyalatot nélkülöző sommás ítéletkezés mutatkozott meg a Spiegel-beli ominózus *Konrad*-interjúban még képanyagában is, ahol egymás mellé került *Hitler*, *Pilsudski*, *Horthy* és *Sztálin*. Ennél még a szovjet diktátor is jobban tudott disztingválni, hiszen köztudomású, ő intette le *Rákosit*, hogy ne foglalkozzék a volt kormányzó háborús bűnösségével. (Arról most ne essék szó, hogy a lengyelek mit szólnak *Pilsudski* ilyen szerepeltetéséhez.)

Érdekes, hogy ugyanakkor észre sem veszi *Szabó Miklós* annak a szélsőségeknek, a baloldalinak a veszélyességét, amely az egyetlen a magyar történelemben, amely, igaz, külső segítséggel, de évtizedeken át terror alatt tudta tartani az országot. Annak a baloldalinak, hívjuk akár-

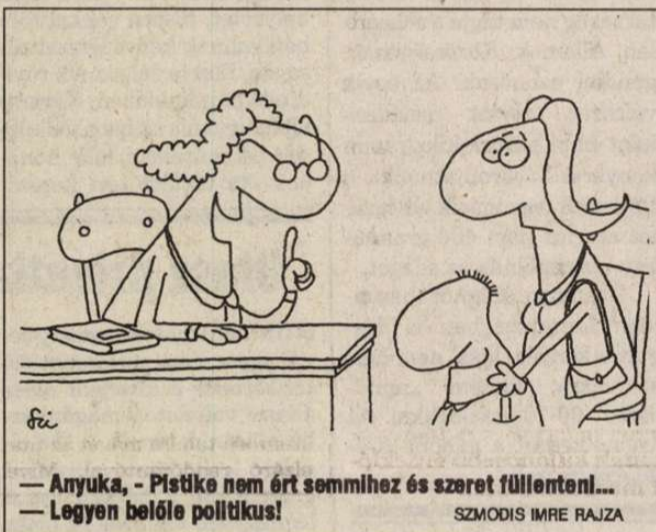
minek (kommunistának, reformkommunistának, poszt-kommunistának vagy akár szocialistának), amelynek egyik vezetője ország-világ előtt kijelentette, hogy ő 1956 telén pufajkasként a rendet védte, nincs mit szégyellnie. (A Rendet, amitől szerencsésebb országok liberálisai úgy irtóznak, mint ördög a tömjénfüsttől.) Annak a baloldalinak, amely változatlanul vállalja a *Hajdú Jánosok*at, a *P. Szűcs Julianának*at, az *E. Fehér Pálok*at, akik ma is a magyar kultúra fénykorának tartják az Aczél-korszakot.

Az MDF, illetve a kormány működésében *Szabó* nemcsak a diktatúra veszélyét véli fölfedezni, hanem egyenesen kijelenti: „A parancsuralmi rendszer felépítése már több területen megkezdődött”. Diktatúraépítésről beszél, s mivel nem vagyunk természetek, csak tudatosan meggondolt, tervszerű tevékenységre gondolhat. Bizonyítékként azt hangoztatja, hogy „a rendőrállam kulcsintézményeit” nem szüntették meg, s megtartot-

hogy a pápát izléstelenül kicsúfoló Magyar Narancs idén is változatlanul megkapta az egyik állami alapítvány támogatását? (A pápát még az ateista kormány hívta meg, akkor vajon megjelenhetett volna *Eörsi* idétlen versikéje?) Vagy az, hogy a vallásos iskolaigazgatót leváltják, a kádárista ateistát meg nem?

Az viszont valóban a diktatúraépítés jele, hogy a Rádió elnöke rácsaphatja az ajtót a népképviselőt bizottságára (próbálná ezt megtenni az Egyesült Államokban!), s hogy a Televízió elnöke cenzúrárt vezethet be.

Mégis — minden eddigi tapasztalat ellenére — örömmel üdvözljük *Pető Iván* nyilatkozatát, mely az ország érdekeit helyezi mindenek elé. Mivel egy ellenzéki párt a parlamentben tehet a legtöbbit az országért, az elnöknek és társainak (no meg a kormánypárti politikusoknak is) emlékezetébe idézem *Gyulai Pál* ma is érvényes megállapításait: „A parlamentarizmus törvénye egyszerű, mint az erkölcs. Ne tedd azt másval, amit nem kívánsz ma-

— Anyuka, - Pistike nem ért semmihez és szeret füllenteni...
— Legyen belőle politikus!

SZMODIS IMRE RAJZA

ták a régi személyi állományt is. Az persze nem zavarja a honatyát, hogy nemzeti médiumokban és a sajtóban változatlanul a régi személyek „tájékoztatták” (eléggé félre) a társadalmat. Az sem tűnt fel neki, hogy amikor — a szintén a régi személyi állományba tartozó — budapesti rendőrfőkapitányt leváltották, az SZDSZ-es főpolgármester rögtön maga mellé vette tanácsadónak. Úgy látszik, ha az ellenzék használja a régi „szakembereket”, az egészen más, mint ha a koalíció.

Különbben a taxisblokádnak bizonyítja a legjobban, hogy a kormány még akkor sem használta ezeket az állítólagos változatlanul megőrzött „kulcsintézményeket”, amikor oka és joga lett volna erre. A taxisblokádnak az egész társadalmat terrorizáló, halált is okozó, alkotmányértó akció volt, melynek „hősei” még saját társaikat is kényszerítették: nem lehetett részt venni. Aki otthon maradt, annak utána mentek, személyesen vagy telefonon. Az SZDSZ egyes vezetői pedig a „helyükön” voltak. Láthattuk a televízióban! Ez volt az első — valóban — diktatorikus jelenség új demokráciánk megszületése óta.

Szabó Miklós szerint az MDF-kormány (van ilyen?) „a kormánypártot szemmel láthatóan az állampárt helyzetében lévőnek tekinti”. Szerzőnk, úgy látszik, könnyen felejt. Már nem tudja, milyen volt az állampárt. (Hol vannak az akkori országos lapokban publikált ellenzéki cikkei?) Aztán beszél államideológiáról is. De csak kijelent, nem indokol. Ha mégis, akkor meg melléfog. Mert ugyan mi bizonyítja a nem vallásos meggyőződésű állampolgárok diszkriminálását? Talán az, hogy ateisták ma már nem kerülhetnek egyházi funkcióba? Vagy az,

gadnak — mondja az erkölcsi törvény. Ne tedd azt többség, amit nem kívánsz magadnak, ha kisebbség leszel; ne tedd azt kisebbség, amit nem kívánsz magadnak, ha többségre jutsz — mondja a parlamenti törvény. A pártok harca a parlamentarizmus levegője, de a pártok egymást teszik erkölcsstelennek, ha erkölcsstelen fegyverrel harcolnak.” Ilyen egyszerű.

TÚLDIMENZIONÁLT AN

Csúszás

BÁRÁNY JÁNOS

Az indulat ködfüggönyén át szebbnél szebb gondolatok szűrülnek elfogadhatatlanná. Egy szerencsésen megválasztott politikai szlogen hosszú ideig elfeledtetheti a valóságos és tényleges politika elemzését. Mint egy pontatlan álom, úgy kavargó a szándék, hogy liberális szerkezetbe foglalja a múltat. A mindentudás egygűségével morzsolt mondatok litániája már andalítóbb, mint májusos diktatúrák lehelete. Ha ezen a tájon illetlenség — netán magánügy — népről, nemzetről értekezni, akkor a szocialista demokrácia fogalmi csapdait valakik liberalizmusra cserélték.

Az „eszmei napos oldal” érvrendszerében, a legnagyobb kicsi párt kemény magjának győzelme után, várhatóan ugyanaz a taktika érvényesül, mint amit eddig a háttérből irányítottak. Az antiszemitizmus importált üvegyöngyvet politikai összefogásra cserélő ideológusok a szavazóbázis csökkenésével egyenes arányban oldódnak fel egy szélsőbalos szövetségben. Ingerült erőfeszítéseiket, melyek a zsidóság etni-